

Warszawa, dnia 5 kwietnia 2006 r.

**Informacja Ministerstwa Środowiska w sprawie obowiązków dotyczących
funkcjonowania systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego
w związku z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym
i elektronicznym**

Przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużyтым sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495), zwanej dalej ustawą, określają zasady postępowania ze zużyтым sprzętem w sposób zapewniający ochronę zdrowia i życia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Głównym celem ustawy jest stworzenie systemu gospodarowania, którego jednym z podstawowych elementów jest zbieranie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Art. 35 ustawy nakłada na użytkownika sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych obowiązek oddania zużytego sprzętu zbierającemu zużyty sprzęt. Jednocześnie umieszczanie zużytego sprzętu łącznie z innymi odpadami jest zabronione (art. 36 ustawy), co stanowi uszczegółowienie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628, z późn. zm.), zgodnie z którym odpady powinny być zbierane w sposób selektywny.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 1 pkt 16 ustawy, za zbierającego zużyty sprzęt uważa się prowadzącego punkt zbierania zużytego sprzętu, w tym sprzedawcę detalicznego i sprzedawcę hurtowego, oraz gminną jednostkę organizacyjną prowadzącą działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych i przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Obowiązki zbierającego zużyty sprzęt określone zostały w art. 37 ustawy. Zgodnie z art. 37 ustawy zbierający zużyty sprzęt jest zobowiązany do selektywnego zbierania zużytego sprzętu oraz do nieodpłatnego przyjmowania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych, czyli od użytkowników indywidualnych. Jednocześnie ustawodawca w art. 38 ustawy określił sposób postępowania z zebrany zużyтым sprzętem, czyli nałożył na zbierającego obowiązek przekazania tych odpadów prowadzącemu zakład przetwarzania, wpisanemu do rejestru. Jednak ze względu na fakt, że zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy prowadzący zakład przetwarzania mają obowiązek, w terminie do 30 czerwca 2006 r., złożyć wniosek o wpisanie do

rejestr, oznacza to, że w tym czasie obowiązują ogólne przepisy ustawy o odpadach, tzn. zbierający sprzęt ma obowiązek przekazać zużyty sprzęt prowadzącemu zakład przetwarzania, który posiada zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Jednocześnie art. 3 ust. 2 pkt 23 ustawy o odpadach definiuje **zbieranie**, jako każde działanie, w szczególności umieszczanie w pojemnikach, segregowanie i magazynowanie odpadów, które ma na celu przygotowanie ich do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania.

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o odpadach prowadzenie **działalności w zakresie zbierania odpadów** wymaga uzyskania zezwolenia. Zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów, czyli w praktyce prowadzenie punktów zbierania odpadów, wydaje starosta – właściwy ze względu na miejsce zbierania odpadów. Zezwolenie to, zgodnie z art. 28 ust. 5 pkt 1, powinno m.in. określać rodzaje odpadów przewidywanych do zbierania. Przedsiębiorcy posiadający zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów są upoważnieni do prowadzenia punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Definicją zbierającego sprzęt objęci są również sprzedawcy detaliczni i sprzedawcy hurtowi. Zgodnie z **art. 42 ust. 1** ustawy sprzedawca detaliczny i sprzedawca hurtowy są obowiązani przy sprzedaży sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych do nieodpłatnego przyjęcia zużytego sprzętu w ilości nie większej niż sprzedawany nowy sprzęt, jeżeli zużyty sprzęt jest tego samego rodzaju. Jest to przepis szczególny dotyczący zbierania zużytego sprzętu, a odsunięcie terminu jego obowiązywania, tj. od dnia 1 lipca 2006 r., zgodnie z *zasadą racjonalnego działania ustawodawcy*, oznacza, że jakkolwiek sprzedawca detaliczny i sprzedawca hurtowy jest z definicji zbierającym sprzęt, to do dnia 30 czerwca 2006 r. nie mają zastosowania w stosunku do niego przepisy art. 37 ustawy w zakresie zbierania, w tym odbierania zużytego sprzętu od użytkowników indywidualnych.

Należy w tym miejscu wyjaśnić, że realizacja przez sprzedawców detalicznych i hurtowych powyższego obowiązku nie będzie związana z koniecznością uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy o odpadach. Podstawę prawną zwolnienia z obowiązku uzyskania powyższego zezwolenia stanowi art. 33 ust. 5 ustawy o odpadach oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2003 r. w sprawie rodzajów odpadów, których

zbieranie lub transport nie wymagają zezwolenia na prowadzenie działalności (Dz. U. z 2004 r. Nr 16, poz. 154). Zgodnie z tym rozporządzeniem zbieranie odpadów wskazanych w załączniku (w tym określonych rodzajów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego) w placówkach handlowych prowadzących sprzedaż produktów, z których powstają te rodzaje odpadów, nie wymaga uzyskania wyżej wymienionego zezwolenia. Zwolnienie dotyczy również transportu odpadów wymienionych w załączniku do rozporządzenia do placówek handlowych i z placówek handlowych do następnego posiadacza prowadzącego lub uczestniczącego w procesie odzysku lub unieszkodliwiania tych odpadów. Pojęcie placówki handlowej prowadzącej sprzedaż produktów, z których powstają określone rodzaje odpadów, którym posługuje się cytowane wyżej rozporządzenie, należy uznać za tożsame z pojęciem sprzedawcy detalicznego lub hurtowego, którym z kolei posługuje się ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Tak więc, zgodnie z art. 33 ust. 5 ustawy o odpadach, sprzedawca detaliczny i hurtowy w momencie rozpoczęcia działalności w zakresie zbierania będzie w tym zakresie podlegał jedynie obowiązkowi wpisu do rejestru prowadzonego przez starostę właściwego ze względu na miejsce prowadzenia zbierania.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o odpadach podmiot prowadzący **działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych** jest zobowiązany do selektywnego odbierania tych odpadów.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008), której ostatnia nowelizacja – zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458) - weszła w życie z dniem 13 października 2005 r., rada gminy uchwała **regulamin czystości i porządku w na terenie gminy**, który staje się aktem prawa miejscowego. Regulamin ten określa szczegółowe wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujące m.in. sposób prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, w tym zużytego sprzętu, a rada gminy miała obowiązek uchwalić powyższy regulamin zgodnie z nowymi przepisami w terminie do 13 stycznia 2006 r.

Warunki udzielania zezwoleń w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości określa ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z art. 7 ust. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wydaje, w drodze decyzji, wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce świadczenia usług.

Wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o wydanie powyższego zezwolenia, zgodnie z art. 7 ust. 3a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, określi i poda do publicznej wiadomości w terminie do 13 kwietnia 2006 r., wójt, burmistrz lub prezydent miasta. Ponadto art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw stanowi, że **przedsiębiorcy posiadającym zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania** odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości mają obowiązek dostosować swoją działalność do zmian wprowadzonych przez ustawę o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz wystąpić z wnioskiem o zmianę posiadanego zezwolenia, **w terminie 6 miesięcy, od podania do publicznej wiadomości powyższych wymagań.**

Przedsiębiorca ubiegający się o zmianę posiadanego zezwolenia, zgodnie z art. 8 ust. 2b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jest obowiązany do odbierania wszystkich selektywnie zebranych odpadów komunalnych, w tym m.in. powstającego w gospodarstwach domowych zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Przepis ten wszedł w życie z dniem 13 października 2005 r. Oznacza to, że przedsiębiorcy, którzy w chwili obecnej prowadzą działalność związaną z odbieraniem odpadów komunalnych, obowiązani są do selektywnego odbierania odpadów komunalnych, biorąc pod uwagę art. 10 ust. 2 ustawy o odpadach.

Właściciele nieruchomości mają obowiązek, zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych w sposób zgodny z przepisami tej ustawy i przepisami odrębnymi, czyli przepisami ustawy o odpadach oraz przepisami przedmiotowej ustawy. **Właściciele nieruchomości, będący jednocześnie użytkownikami indywidualnymi sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych,** są zobowiązani do oddania zużytego sprzętu zbierającemu zużyty sprzęt. Może to być przedsiębiorca lub gminna jednostka organizacyjna, z którą właściciel nieruchomości zawarł umowę dotyczącą odbierania niesegregowanych odpadów komunalnych. Warto w tym miejscu podkreślić, że właściciele nieruchomości, zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, od dnia 1 stycznia 1997 r. mają obowiązek podpisania umowy na odbieranie niesegregowanych odpadów komunalnych z gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcą posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. W przypadku właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli takiej umowy, zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy o

utrzymaniu czystości i porządku w gminach, odbieranie odpadów komunalnych ma obowiązek zorganizować gmina.

Ponadto **użytkownik sprzętu przeznaczonego dla gospodarstw domowych** w momencie uznania tego sprzętu za odpad może przekazać taki zużyty sprzęt do punktu zbierania (przy czym jako wytwórca odpadu nie jest zobowiązany do posiadania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów), a od 1 lipca 2006 r. dokonując zakupu nowego sprzętu - do sprzedawcy detalicznego lub hurtowego, pod warunkiem, że oddawany zużyty sprzęt będzie tego samego rodzaju oraz w ilości nie większej niż sprzedawany nowy sprzęt.

Zgodnie z **art. 27** ustawy **wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany, z dniem wejścia w życie ustawy, do zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu**. Ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym nie definiuje pojęcia punktu zbierania zużytego sprzętu, posługując się (poza użyciem tego pojęcia w art. 27 oraz w definicji zbierającego sprzęt) raczej pojęciem zbierającego zużyty sprzęt. Tak więc zarówno gminna jednostka organizacyjna, jak i przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych mogą posiadać punkt zbierania odpadów, o ile posiadają zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania odpadów. Punkt zbierania będzie oznaczał zarówno punkt skupu, w którym będą przyjmowane odpady od użytkowników, jak i miejsca wykonywania innych działań zdefiniowanych jako zbieranie w ustawie o odpadach w stosunku do odpadów odbieranych od właścicieli nieruchomości.

Art. 28 ustawy uszczegóławia przepis art. 27 w zakresie zapewnienia zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych. W przypadku tzw. *sprzętu nowego*, tj. wprowadzonego *de facto* po dniu wejścia w życie ustawy - obowiązek dotyczy wprowadzającego sprzęt w stosunku do odpadów, które powstają ze sprzętu, który wprowadza (tzw. *indywidualna odpowiedzialność* wprowadzającego sprzęt za wprowadzone produkty, która odnosi się do wprowadzonego rodzaju sprzętu, określonego w załączniku nr 1 do ustawy). Odpowiedzialność zapewnienia zbierania zużytego sprzętu powstałego z tzw. *sprzętu starego*, czyli wprowadzonego przed wejściem w życie ustawy została, analogicznie jak w przepisach dyrektywy 2002/96/WE, przeniesiona na wprowadzającego sprzęt w stosunku do sprzętu wprowadzonego w ramach grupy, określonej w załączniku nr 1 do ustawy, proporcjonalnie do udziału danego wprowadzającego w rynku, tj. w masie wprowadzonego sprzętu. Powyższy obowiązek, zgodnie z art. 96 pkt 4 ustawy, wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2008 r. Przesunięcie terminu wejścia w życie art. 28 ma istotne znaczenie, gdyż określenie udziału w rynku będzie możliwe jedynie

w momencie funkcjonowania rejestru, w którym znajdują się niezbędne dane. Nie oznacza to jednak, że termin realizacji obowiązku zbierania został przesunięty na dzień 1 stycznia 2008 r., a jedynie, że z tą datą będzie obowiązywał podział zbieranego sprzętu na *sprzęt nowy* i *sprzęt stary*. Ponadto należy zauważyć, że ustawodawca nie wnika w szczegółowy sposób realizacji tego obowiązku przez wprowadzającego sprzęt, zaś wprowadzający może zrealizować ten obowiązek np. poprzez zawarcie umowy ze zbierającym zużyty sprzęt, który zgodnie z art. 37 pkt 2 ustawy jest zobowiązany do nieodpłatnego przyjęcia zużytego sprzętu. Jednocześnie ustawa nie zakazuje zbierającym zużyty sprzęt, przeniesienia kosztów związanych z odbieraniem i magazynowaniem zużytego sprzętu na wprowadzającego sprzęt.

Obowiązki wprowadzającego sprzęt inny niż przeznaczony dla gospodarstw domowych w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zostały określone w art. 29 ustawy. Zgodnie z art. 29 ustawy wprowadzający sprzęt inny niż przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany do zorganizowania i sfinansowania zbierania zużytego sprzętu powstałego ze *sprzętu nowego*, natomiast w przypadku *sprzętu starego*, jeżeli zużyty sprzęt jest zastępowany przez sprzęt tego samego rodzaju co sprzęt dostarczony przez tego wprowadzającego, przy czym finansowanie zbierania tego sprzętu może być również ponoszone przez jego użytkownika w zakresie określonym w umowie zawartej pomiędzy wprowadzającym sprzęt i użytkownikiem.

Należy podkreślić, iż powyższa informacja nie jest prawnie wiążąca, a wyraża jedynie opinię Ministerstwa Środowiska w sprawie stosowania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.